

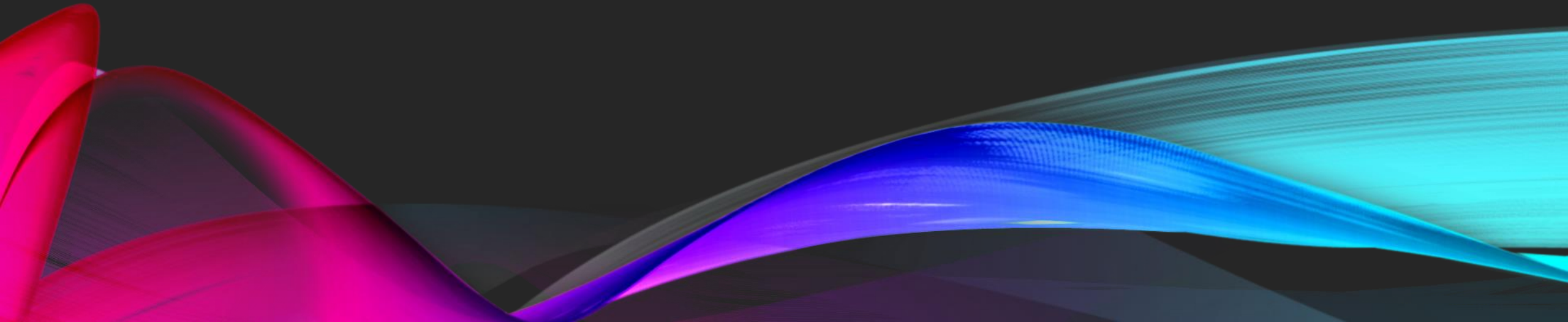

SOSIAALINEN KEHITYS

14.5.2024

VARHAINEN VUOROVAIKUTUS

<https://www.youtube.com/watch?v=wApw6PrgA-w>

VARHAISEN VUOROVAIKUTUKSEN MERKITYS

- Vauvoilla on valmius erotella vuorovaikutukseen liittyviä ärsykejä, erityisesti ihmiskasvoja
- Vanhemman **sensitiivinen reagointi** vauvan tarpeisiin ja tunnetiloihin suojaa vauvan keskushermostoa suurilta stressihormonipitoisuuksilta
- Vuorovaikutukseen kuuluu **toiminta** (vauvan kokemus toimijuudesta) **ja vuorovaikutukseen virittyminen** sekä **tunteiden yhteensovittaminen** (vauvan kokemus siitä, että hänen omaan toimintaansa vastataan)
- Vuorovaikutus on myös oppimisen kannalta välttämätöntä, vaikka kieltä opitaankin osin vain kuulemalla.

Mekanismit, joilla emotionaalinen kehitys tapahtuu sosiaalisessa vuorovaikutuksessa:

- *Mallintaminen* (aikuisten tunnereaktioista lapset oppivat asioiden tunnemerkitä)
- *Ohjaus* (tunne-elämän ymmärtämisen suora ohjaus nimeämällä tunteita, keskustelu tunteita herättäneistä tapahtumista ja käyttäytymismallien ohjaus)
- *Tunteisiin vastaaminen* (tunne-elämän kehittymiseen vaikuttaa se, miten vanhemmat reagoivat lapsen tunteisiin)

LEIKIN MERKITYKSELLISYYS

<https://www.youtube.com/watch?v=5b4GDNtCg7Q>

LEIKIN MERKITYS SOSIAALISELLE KEHITYKSELLE

- **Leikkiminen** on määritelty lapselle miellyttäväksi, aktiiviseksi ja nautittavaksi spontaaniksi toiminnaksi, johon ei liity ulkoisia tavoitteita.
- Leikissä lapsi hankkii ja hioo sosiaalisia, emotionaalisia ja fyysisiä taitojaan. Hienomotoristen ja liikunnallisten taitojen kehittämisessä leikillä on hyvin suuri merkitys
- Leikki liittyy moniin persoonallisiin kykyihin ja taitoihin, kuten luovuuteen, ongelmanratkaisukykyyn, sosiaalisten roolien ja kielen oppimiseen sekä moniin muihin kognitiivisiin ja sosiaalisiin kykyihin.
- **Leikki on myös sosiaalista** → Sosiaalisen leikin piirteitä ovat Cathrine Garveyn mukaan: suunnittelu, metakommunikaatio, leikin rakenteellinen muuntelu, kyky ratkaista konflikteja ja neuvotella, tunteiden ilmaisu, toistuvat episodit sekä toden ja leikin rajat

MIELLEN TEORIA

- **Mielen teoria** tarkoittaa ymmärrystä siitä, että itsellä ja toisilla on oma tietoisuus ja omat ajatukset.
- Mielen teoria luodaan noin nelivuotiaana, mutta sen ajatellaan kehittyvän vaiheittain, osittain jo ensimmäisten ikävuosien aikana.
- Mielen teorian kehitys on yhteydessä aivojen kehittymiseen, mutta siihen vaikuttaa myös ympäristö.

YSTÄVYYDELLÄ ISO VAIKUTUS LASTEN LIKKUMISEEN

<https://areena.yle.fi/1-4396602>

VERTAISRYHMIEN JA -SUHTEIDEN MERKITYS

- Aiemmissa ikävaiheissa vanhempien mielipide lapsesta on ollut lapselle merkittävä, **mutta kouluiässä myös vertaisten huomio ja asenne lasta kohtaan tulevat entistä tärkeämmiksi** → itsenäisyys kehittyy
- Ystävyysuhteet tukevat itsesäätelyn ja tunnetaitojen kehittymistä.
- **Prososiaalinen käyttäytyminen** (toisten hyvinvointia edistävä, vapaaehtoinen toiminta) yleistyy, kun lapsi kykenee pohtimaan toisten ajatuksia ja tunteita.
- Ystävyysuhteet näyttävät tutkimusten perusteella pohjautuvan monella tavalla samankaltaisuuteen